

Ochrana spotřebitele

úvod - ochrana trhu, spotřebitel nerovný, problém domoci se svých práv

laissez-faire podporuje faktické nerovnosti

ochrana slabších subjektů: spotřebitel komplexně zasahuje trh

neex spotřebitelské stávky

USA - Kennedy

EHS: poč 70 let - SEHS: 0

implied powers

harmonizace - jednotnost předpisů v zájmu spotřebitele až MAASTRICHT

KDO JE SPOTŘEBITEL:

- GB, FR - neprofesionál
- ostatní - konečný spotřebitel

SFEU:

169 - podpora zájmů spotřeb, vysoká úroveň ochr spotřebitelů

- ochr zdraví, bezp

- ochr hospod zájmů

- právo na informovanost- právo sdružovat se na ochr svých zájmů

HARMONIZACE klasickou cestou - v souvisl s vytvář vnitř trhu

PODPŮRNÁ OPATŘENÍ - řádný legisl postup také - lze přísnější ochr opatř

SPOTŘEBITELSKÁ SMLOUVA

Předmět ochrany:

- zdraví spotřebitele
- pozice spotřebitele v právním vztahu (zneuž postav silnějšího)
- kvalita, cena poskytovaného zboží
- distribuční praktiky (nabídka, forma prodeje, reklama)
- informace všeho druhu
- finanční toky (úvěry, leasing)
- nestandardní situace na straně poskytovatele (úpadek CK)

Právní nástroje ochrany podle metod právní regulace:

a) veřejnoprávní

1. licence (kvalita)
2. pokuty - bez přímého užitku pro spotřebitele
3. trestně právní odpovědnost - závažné poškození spotřebitele
4. občanskoprávní odpovědnost - NŠ

b) soukromoprávní

1. kogulativní ústavní omezení smluvní svobody
2. neplnění smlouvy, odstoupení od smlouvy
3. odpovědnost
4. důkazní břemeno - u zdraví

c) procesní

1. pravomoc, příslušnost
2. aktivní legitimace spotřebitelských organizací

OCHRANA PŘEDSMLUVNÍ A EX POST

Předsmluvní:

- informovanost (proč je to důležité)
- složení, cena, balení, vlastnosti ----- reklama
- označování výrobků: potraviny, směs 2000 - zvláště lihoviny
- nepotravinářské výrobky: léky, nebezpečné výrobky, textil
- jazyk: vlastní (zejména léky, pyrotechnika a vš ostatní srozumitelný (potraviny))

1. Ochrana života a zdraví spotřebitele

a) ODPOVĚDNOST ZA VÝROBEK - sm. 85/374 - problémy s implementací

- objektivní odpovědnost (bez zavinění)
- řeší následky

b) VŠEOBECNÁ BEZPEČNOST VÝROBKŮ - sm. 92/59, 2001/95

- základní požadavky na bezpečnost výrobků
- prevence

2. Ochrana ekonomických zájmů

EX POST

Obecně:

- není to právní kategorie

UZAVÍRÁNÍ SMLOUVY - prekonsensuální nástroje:

- ovlivňování ekonomického rozhodování spotřebitele
 - s kým smlouva
 - o čem (předmět)

Právní regulace smluvní volnosti

- ek převaha poskytovatelů

SPOTŘEBITELSKÉ SMLOUVY OBECNĚ - Nerovné podmínky, směrnice 93/13

věcná působnost: vš spotř-sml, df spotř-sml: stranou je spotřebitel

- rozpor s dobrou vírou
- podstatný a neospravedlnitelný nepoměr mezi právy a povinn stran
- zásada contra preferentem (výklad nejasností ve prospěch spotřebitele)
- černá listina jen demonstrativní, nekonkrétní směrnice

- písemné smluvní podmínky musí být formulovány jasně a srozumitelně bez kapciózních formulací

--- výhled na moře

sankce: nezávaznost ust pro spotřebitele,

- zakázané sml-podmínky: pokuta, zveřejnění rozsudku v tisku

příloha - černá listina:

PŘÍLOHA

PODMÍNKY UVEDENÉ V ČL. 3 Odst. 3

1. Podmínky, jejichž cílem nebo následkem je:

a) **zbavení se nebo omezení zákonné odpovědnosti prodávajícího nebo poskytovatele** v případě smrti spotřebitele nebo újmy na jeho zdraví způsobených jednáním nebo opomenutím prodávajícího nebo poskytovatele;

b) **nepřiměřené zbavení spotřebitele zákonných práv vůči prodávajícímu nebo poskytovateli** nebo jiné straně nebo omezení těchto práv v případě celkového nebo částečného **neplnění** nebo nedostatečného plnění některého ze smluvních závazků ze strany prodávajícího nebo poskytovatele, včetně možnosti vyrovnání dluhu vůči prodávajícímu nebo poskytovateli případným nárokem, který proti němu spotřebitel může mít;

c) **závaznost dohody pro spotřebitele**, zatímco prodávající nebo poskytovatel váže plnění služeb **na podmínku**, jejíž uskutečnění závisí pouze na jeho vlastní vůli;

d) **možnost, aby si prodávající nebo poskytovatel ponechal částky zaplacené spotřebitelem**, jestliže se spotřebitel rozhodne neuzavřít smlouvu, aniž je spotřebiteli umožněno, aby od prodávajícího nebo poskytovatele

obdržel odškodnění v přiměřené výši, jestliže je prodávající nebo poskytovatel stranou, která zrušuje smlouvu;

e) požadavek na spotřebiteli, který neplní svůj závazek, aby platil **nepřiměřeně vysoké odškodné**;

f) **povolení prodávajícímu nebo poskytovateli zrušit smlouvu na základě libovolného uvážení**, jestliže stejné právo není vyhrazeno spotřebiteli, nebo možnost, aby si prodávající nebo poskytovatel v případě, že sám zrušuje smlouvu, ponechal částky zaplacené za služby, které ještě neposkytl;

g) možnost, aby prodávající nebo poskytovatel ukončil smlouvu s platností na dobu neurčitou bez patřičného oznámení, s výjimkou případů, kdy pro to existují závažné důvody;

h) automatické prodloužení smlouvy s platností na dobu určitou, pokud se spotřebitel nevyjádřil jinak, a když termín stanovený spotřebiteli k tomu, aby vyjádřil přání neprodlužovat smlouvu, je nepřiměřeně krátký;

i) neodvolatelný závazek spotřebitele, aby plnil podmínky, se kterými se nemohl seznámit před uzavřením smlouvy;

j) možnost, aby prodávající nebo poskytovatel **jednostranně změnil podmínky smlouvy bez pádného důvodu**, který je uveden ve smlouvě;

k) možnost, aby prodávající nebo poskytovatel jednostranně **změnil bez pádného důvodu jakékoli vlastnosti výrobku**, který má být dodán, nebo služby, která má být poskytnuta;

l) možnost, aby cena zboží byla stanovena v okamžiku dodávky nebo aby prodávající nebo poskytovatel **zvýšil cenu**, aniž by v obou případech dal spotřebiteli odpovídající právo smlouvu zrušit, jestliže je konečná cena příliš vysoká v poměru k ceně dohodnuté při uzavírání smlouvy;

m) **vyhrazení práva prodávajícímu určovat, zda dodané**

zboží nebo poskytnutá služba je v souladu se smlouvou, nebo vyhrazení výlučného práva prodávajícímu vykládat jakoukoli podmínku smlouvy;

n) **omezení povinnosti prodávajícího nebo poskytovatele dodržovat závazky, na které přistoupili jeho zástupci**, nebo podmiňovat tyto závazky dodržením jiné zvláštní formality;

o) zavázání spotřebitele ke splnění všech jeho povinností, i když prodávající nebo poskytovatel své povinnosti neplní;

p) možnost, aby prodávající nebo poskytovatel bez souhlasu spotřebitele převedl svá práva a povinnosti podle smlouvy, jestliže toto převedení může sloužit ke snížení záruk spotřebiteli;

q) **zbavení spotřebitele práva podat žalobu nebo použít jiný opravný prostředek**, zejména požadovat na spotřebiteli, aby předkládal spory výlučně rozhodčímu soudu, na který se nevztahují ustanovení právních předpisů, nebo bránění uplatnění tohoto práva, nepřiměřené omezování důkazů, které má spotřebitel k dispozici, nebo ukládání důkazního břemene, které by podle použitelných právních předpisů mělo příslušet druhé smluvní straně, spotřebiteli.

---esf 190410-----

DISTRIBUČNÍ PRAKTIKY

- prodej mimo běžné obchodní místnosti (stánky)
- podomní prodej, distanční prodej

- spotřebitelské úvěry
- časově dělené užívání
- cestovní kanceláře - "turistický produkt" (plnění předem nejasné)

KLAMAVÁ A SROVNÁVACÍ REKLAMA

směrnice 2006/114

dotýká se ekonomických zájmů

- spotřebitelů
- obchodníků

minimální a objektivní kritéria
klamavého charakteru reklamy

srovnávací reklama - může být prospěšná

pojem reklamy a
klamavé reklamy: může klamat spotřebitele
ovlivňovat jeho ekonomické chování
poškozovat jiného soutěžitele

srovnávací reklama (upravena sm. 2005/29)

dovolena:

- není klamavá
- srovnává srovnatelné zboží
- objektivně srovnává charakteristický rys zboží (služby)
- neznevažuje ochrannou známku jiného soutěžitele

zajistit přiměřené a účinné prostředky
pro boj proti klamavé reklamě

NEKALÉ OBCHODNÍ PRAKTIKY

směrnice 2005/29

účel: sjednocení předpisů mezi členskými státy
zvýšení účinnosti, jistoty

ochrana spotřebitele, soutěžitelů

Co je nekalá praktika:

- je v rozporu s požadavky náležité profesionální péče
- narušuje nebo je schopná narušit ekonomické chování průměrného spotřebitele, někdy v rámci specifické skupiny spotřebitelů (děti)

jsou

- klamavé nebo
- agresivní

Klamavé obchodní praktiky:

- klamavá jednání
- klamavá opomenutí

Agresivní obchodní praktiky:

- obtěžování, donucování
- nepatřičné ovlivňování

setrvačný prodej

příloha - praktiky nekalé
- za všech okolností

FINANČNÍ SLUŽBY

SPOTŘEBITELSKÉ ÚVĚRY - SMĚRNICE 1987-97

informovanost o nákladech spojených s úvěrem